

Migrenli kadınlarda depresyon, uyku bozukluğu ve seksüel disfonksiyon

Mahsa G, Rozita J, Manoureh T et al.
Int J Prev Med. 2014, 5(9):1113-1118

Migren birçok kadını etkileyen; depresyon, uyku bozukluğu ve seksüel disfonksiyon gibi çeşitli psikolojik problemlerle birlikte olabilen kronik bir hastalıktır. Migren hastalarında seksüel disfonksiyona yeterince önem verilmemektedir. Güncel çalışmalar migrenli kadınlarda seksüel yaşamın tüm yönleriyle etkilendiğini göstermektedir. Seksüel arzu bozukluğu, uyarılma ve orgazm bozukluğu bunlar arasında sayılabilir. Literatürde migren hastalarında kadın seksüel disfonksiyonunu araştıran az sayıda çalışma vardır. Bu çalışmada migrenli kadınlarda seksüel fonksiyon ile depresyon ve uyku kalitesinin seksüel fonksiyon üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Migren tanısı International Headache Society kriterlerine göre konmuş, son 4 hafta içinde en az bir kez seksüel ilişki yaşamış 100 evli kadın çalışmaya dahil edilmiştir. Hastaların yaş, eğitim durumları ve visüel analog skala (VAS) kullanılarak ortalama baş ağrısı düzeyleri tespit edilmiş, kapsamlı nörolojik muayene sonrasında tüm hastalardan Pittsburgh Sleep Questionnaire (PSQI), Female Sexual Function Index (FSFI) ve Beck Depression Inventory (BDI) formlarını doldurmaları istenmiştir.

Ağrı düzeyi ile BDI, PSQI ve FSFI alt ölçekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır. Ortalama BDI skoru, PSQI skoru yüksek olan hastalarda anlamlı olarak yüksektir. Ortalama BDI ve PSQI skorları seksüel disfonksiyon olan kadınlarda daha yüksek bulunmuştur.

Yaş ve BDI, toplam FSFI skoru ve tüm alt ölçekleri ile ilişkilidir. Çoklu regresyon analizi yapıldığında da, BDI skoru ve yaşın seksüel disfonksiyon için bağımsız risk faktörü olduğu görülmüştür.

Hastaların %68'inde seksüel disfonksiyon saptanmıştır, BDI skoru ve yaş bu skor için prediktif faktörlerdir. Beştepe ve arkadaşlarının çalışmasında migrenli kadınlarda seksüel sağlığın kontrol grubuna göre bozulduğu tespit edilmiştir ki bu mevcut çalışmanın sonuçları ile uyumludur.

Migrenli kadınlarda seksüel fonksiyonu değerlendiren sınırlı sayıda çalışma vardır ve bu kadınlardaki seksüel disfonksiyon sebepleri net değildir. Seksüel arzu ve genital uyarılmadaki değişimler muhtemel sebepler arasında sayılabilir. Ayrıca migren tedavisinde kullanılan antiepileptik, beta bloker ve ağrı kesici ilaçlar santral ve periferik seksüel yanıtlarda etkili nörotransmitter ve modülatör dengesini bozar.

Bu çalışmada hastaların %79'unda uyku bozukluğu saptanmıştır, ortalama PSQI skoru seksüel disfonksiyon olan kadınlarda, olmayanlara göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum, seksüel disfonksiyon olan hastalarda depresyon gibi komorbiditelere bağlı olarak uykunun daha kötü olduğunun göstergesi olabilir. BDI skoru uyku bozukluğu olan hastalarda anlamlı olarak yüksektir. Migren hastalarında uyku bozukluğu ile ilgili değişik hipotezler öne sürülmüştür: yüksek dozda birçok ilaç kullanmak, atakların çoğunlukla gece olması ve eşlik eden depresyon gibi psikolojik problemler bunlar arasında sayılabilir.

Bu çalışmanın kontrol grubunun olmaması ve partnerlerin incelenmemesi gibi kısıtlamaları vardır. Migrenli kadınlarda uyku bozukluğunun ve seksüel disfonksiyonun muhtemel sebeplerini ve depresyon tedavisinin bu sorunlar üzerine etkisini araştırmak için daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır.

Sonuç olarak, migrenli kadınlarda depresyon ve uyku bozukluğu ile birlikte seksüel disfonksiyon da değerlendirilmelidir.

Çeviri

Uzm. Dr. Gökçen Akar¹, Doç. Dr. Metin Öztürk²

¹Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kl.

²Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Üroloji Kl.